

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ВАРІАТИВНОГО КОМПОНЕНТА ЗМІСТУ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

В. І. Кизенко, канд. пед. наук

За результатами наукових пошуків і практичної діяльності в системі загальноосвітніх навчальних закладів за звітний період було експериментально перевірено ефективність розробленої структурно-функціональної моделі формування варіативного компонента змісту повної освіти. У ході апробації виявлено:

– серед визначених методологічних підходів чільне місце посідає компетентнісний, у структурі якого переважають особистісно-діяльнісний та інформаційно-просвітницький компоненти;

– при формуванні варіативного компонента змісту повної освіти дотримання дидактичних принципів (людиноцентризм; гуманітаризація, демократизація освіти; розширення сфери спілкування; опора на здібності в інтелектуальному становленні учнів; єдність навчальної, наукової і практичної роботи, професійна орієнтація) позитивно позначається на якості навчального матеріалу, адже фіксується інформація про знання, вміння, навички, які потрібно засвоїти;

– компоненти змісту профільного навчання (аксіологічний, когнітивний, особистісний, діяльнісно-творчий та ін.) співвідносяться із загальними (інноваційне навчання; забезпечення структурно-функціональної єдності елементів змісту інваріантного і варіативного освітніх компонентів; забезпечення індивідуальної орієнтованості змісту освіти; культурологічна функція шкільної освіти; забезпечення всебічності розвитку особистості; корекційно-адаптивна функція; особистісно-розвивальна функція; функція здатності учня до самостійного засвоєння знань, інформації; забезпечення навчання і виховання на основі природних здібностей; функція системи навчання; соціальна та інформаційна функції) та специфічними (індикаторна, стабілізація і доповнення, каталізу, орієнтації, забезпечення профільного навчання) дидактичними функціями;

– дотримання педагогічних умов (урахування характеру, динаміки різноманітних загальнонаукових і професійних інтересів учнів старшої школи; структурно-функціональна єдність елементів базового і варіативного

компонентів змісту освіти, вільний вибір учнями змісту варіативного освітнього компонента) посилює єдність інваріантної і варіативної складових і позитивно впливає на реалізацію профільного навчання у старшій школі.

Концептуальні зміни, що відбуваються в галузі загальної середньої освіти, з одного боку, потребують модернізації змісту повної освіти і відповідних педагогічних технологій його реалізації, а з іншого, – постійного вдосконалення фахової майстерності керівників і вчителів загальноосвітніх навчальних закладів.